

Els estius que van marcar la moda femenina

Des de la desaparició de la cotilla a principis del segle XX fins a la supressió dels sostenidors als anys 60, l'estiu ha format part de l'alliberament de la dona

TEXT LAURA SAULA

No fa tantes generacions que el cos de la dona ha pogut mostrar-se amb certa naturalitat. Al món occidental el cos femení va estar cobert durant segles per vestidures de tot tipus que tenien l'objectiu d'amagar les veritables formes de les dones sota capes de roba. Per sort, a partir de la primera dècada del segle XX les coses van començar a canviar i va arribar una alliberació d'aquestes capes de roba que va ser lenta però que estiu rere estiu va anar marcant amb força els canvis en la moda femenina. En fem un repàs.

1910: La fi de les cotilles dona una silueta més natural

Hi ha tres dissenyadors a qui s'ha d'agrair la supressió de la cotilla: Mariano Fortuny, Paul Poiret i Coco Chanel. "Van posar de moda que el cos es presentés de manera natural, sense estar estructurat, i que es veiessin les corbes naturals", explica Sílvia Ventosa, conservadora de moda i tèxtil del Museu del Disseny i una de les comissàries de l'exposició permanent. "La supressió de la

cotilla va ser tota una revolució, ja que no deixava moure's ni respirar bé a les dones", continua Ventosa, que explica com la seva funció havia sigut crear l'efecte de tenir un cos en forma de rellotge de sorra, "estrenyent la zona del pit i la dels malucs". Amb els canvis fets per aquests dissenyadors, el cos va passar a tenir una estructura més rectilínia. Es va fer especialment famós el vestit Delphos de Mariano Fortuny, que tenia una clara inspiració grega i que es va convertir en tot un emblema de l'alliberació femenina. Per la seva banda, Paul Poiret va dissenyar un vestit estil imperi que s'entallava directament sota el pit i després queia amb naturalitat fins als peus.

Una altra dissenyadora que ho va revolucionar tot va ser la francesa Coco Chanel. Ella no només va contribuir a suprimir la cotilla, sinó que també va animar les dones a vestir amb roba d'home, a més de posar de moda que es bronzegessin la pell. "Aposta per dur pantalons i samarretes de ratlles a l'estil mariner, tant entre homes com entre dones", explica Ventosa. A més, també

va donar importància als barrets petits estil *cloché* i els cabells curts à *la garçonne*. "Per fi les dones podien anar amb els cabells curts, que era més fresc per als mesos d'estiu", diu l'experta. Amb els anys Coco Chanel va arribar a afirmar que amb aquesta nova moda va alliberar les dones: "Els hi vaig donar braços i cames de veritat, moviments que eren autèntics i la possibilitat de riure i menjar sense haver de desmaiar-se necessàriament".

1920-1930: Apareixen les sandàlies i els escotats

Fins a aquell moment les dones anaven pràcticament tapades a l'estiu. No va ser fins als anys vint que van començar a mostrar les cames –sempre per sota el genoll–. De la mateixa manera, tal com explica Sílvia Ventosa, també van aparèixer les sandàlies que ensenyaven els peus i fins i tot vestits escotats. "Eren vestits molt rectes en què sovint també s'ensenyava molt l'esquena", afegeix la conservadora de moda. D'altra banda, als anys vint i trenta es va popularitzar molt el teixit del lli, una fibra vegetal que proporcionava més frescor a l'estiu. Es diu que aquest teixit també va

2

3

4

1. Una model amb pantalons i estètica masculina l'any 1974. MUSEU DEL DISSENY DE BARCELONA 2. Marilyn Monroe amb texans, una peça que va popularitzar entre les dones. COLLECTION CHRISTOPHEL 3. Foto d'unes banyistes el 1922 en què es veu com eren els vestits de bany de l'època. GETTY 4. Coco Chanel amb un look estiuenc. GETTY A baix, una parella de hippies al Festival de l'Illa de Wight el 1970. GETTY

contribuir a fer que les dones comencessin a practicar més esport. Per a Ventosa, l'aparició del lli a la moda femenina es lligaria més al costum d'anar a fer banys de sol i de mar. Tot i això, aleshores els banyadors encara eren tota una peça coberta i de llana, tant per a home com per a dona.

1940-1950: El biquini i els pantalons arriben a la platja

Durant aquestes generacions els banyadors van anar evolucionant i van deixar d'estar produïts amb teixits com la llana. En canvi, es van començar a diferenciar per primera vegada les teles fresques que són per a l'estiu, com el cotó i el lli, de les que són per a l'hivern, com la llana o la seda. Per això, els banyadors van deixar de ser rígids i cada vegada van tenir més elasticitat. Fins i tot alguns anaven amb la part de sota en forma de faldilleta. Encara que l'autèntic boom va arribar amb l'aparició del biquini, sobretot als anys cinquanta. El 1951 la guanyadora de Miss Món va ser coronada amb un biquini posat, fet que va suposar tot un escàndol a l'època. Un rebombori que va seguir anys més tard amb les

imatges de l'actriu Brigitte Bardot a les platges de Canes lluint un biquini. Ja no hi havia marxa enrere.

D'altra banda, les dones també van començar a dur pantalons per anar per casa i a la platja. Als Estats Units també es van fer molt populars els pantalons texans, sobretot gràcies a Marilyn Monroe. Tot i això, a casa nostra els texans no van arribar fins als anys setanta. De fet, segons Ventosa, "no són una roba d'estiu en especial, perquè és bastant gruixuda, però sí que es considera com una peça ideal per dur en període de vacances".

1960: Les 'hippies' i l'alliberament sexual

I per fi arriba dels moments més decisius pel que fa a l'alliberació de la moda femenina: el moviment *hippie*, al qual també se sumava amb força el feminisme i el nudisme. Per començar, les dones es van alliberar de la roba interior rígida que hi havia hagut fins aleshores. "O directament anaven sense sostenidors", afegeix Ventosa. Vestir amb pantalons ja es vivia amb total naturalitat entre les dones i també va aparèixer un element que ho canviaria

Els barrets, aquells oblidats

Encara que cada any es treguin noves col·leccions de barrets d'estiu i s'intentin noves tendències, Sílvia Ventosa, conservadora de moda i tèxtil del Museu del Disseny, creu que des dels anys seixanta els barrets han quedat molt oblidats. "Aleshores es duïen des de pameles fins a turbants. Pràcticament tothom duïa barret", explica. Amb el temps, els barrets han anat passant a un segon pla i, segons Ventosa, s'aposta més per unes ulleres de sol que siguin d'última tendència i l'ús de la crema solar. Fins i tot creu que les ulleres de sol, que per cert es van començar a popularitzar a l'època *hippie*, sovint són un element més important que el mateix vestit.

tot: la minifaldilla. Una peça que es va convertir en tot un símbol d'una nova actitud de les dones, que demanaven més autonomia i igualtat. Amb la minifaldilla també van aparèixer els pantis, mitges de colors que arribaven fins a la cintura i que també es podien combinar amb pantalons. D'aquesta manera, les dones podien trencar amb les normes establertes fins aleshores. Es podria dir que des dels seixanta ja no hi ha hagut grans canvis en els estius pel que fa a la moda, més enllà que, amb els anys, s'han anat popularitzant teixits cada vegada més transparents o materials que marquen relaxadament el cos de la dona. Segons Ventosa, durant les últimes èpoques a l'estiu s'han vist *shorts*, banyadors, samarretes de tirants i vestits curts sense gaires canvis, més enllà de les tendències anuals. Tot i això, sí que ha detectat un fenomen nou: "Ara les generacions més joves ja no fan el canvi d'armari", diu la comissària. En aquest sentit, les noies fan servir la mateixa roba durant tot l'any, encara que a l'hivern es posin diferents capes per abrigar-se, com per exemple dur *shorts* amb malles o tirants amb samarreta tèrmica per sota. ♦